

Китоби Юил ва Калисои Лоодиқии Адвентистони Рӯзи Ҳафтум — Рақами чилу панҷ

Jeff Pippenger

2026-02-12

Рақами Чилу Панҷ

Азназаргузаронӣ

Лаввиён боби бисту сеюм се имтиҳонро дар мавсими Панतिकости яксаду чихилу чор ҳазор муайян мекунад. Мутобиқ сохтани рӯзи аввали иди Хаймаҳо бо рӯзи Панतिकост, ва сипас мутобиқ сохтани он чихил рӯзе, ки Масеҳ пеш аз суъуди Худ рӯ ба рӯ ба шогирдон таълим дод, бо рӯзи навбари ҳосил, як сохтори умумиро ба вучуд меоварад, ки паёмҳои се ғариштаро намоёндагӣ мекунад.

Вақте ки «марг, дафн ва эҳё» ҳамчун як нишонаи ягонаи пешгӯёна, ки се қадам дорад, татбиқ карда мешавад, чунон ки он дар таъмиди Масеҳ таҷассум ёфтааст, мо меёбем, ки панҷ рӯз пас аз эҳё, дар рӯзи навбари ҳосил, анҷоми иди ҳафтрӯзаи нони ғатир ҳамчун маҷлиси муқаддас фаро мерасад. Пас, дар вақти эҳёи Масеҳ, ки бо қурбонии навбари ҳосил мутобиқат дорад, давраи панҷрӯзае дар пай меояд.

Дар интиҳои сохторе, ки бо мувофиқ сохтани рӯзи аввали иди Хаймаҳо бо рӯзи Панतिकост ба вучуд оварда мешавад, аломати дигари роҳ бо се қадам низ вучуд дорад, ки пас аз он панҷ рӯзи дигар меояд ва то ба Панतिकост мерасад.

Дар миёни он ду «нишонаҳои роҳии сеқадамӣ, ки пас аз онҳо панҷ рӯз меояд», як давраи сӣрӯза вучуд дорад. Вақте ки мо рӯзи аввали иди Хаймаҳоро бо рӯзи Панतिकост мувофиқ месозем, мефаҳмем, ки панҷ рӯз пеш аз иди Хаймаҳо Рӯзи Кафорат буд. Дах рӯз пеш аз Рӯзи Кафорат иди Карнайҳо буд. Чихил рӯзи таълими Масеҳ рӯ ба рӯ пас аз эҳёи Ё дар рӯзи навбари ҳосил, панҷ рӯз пас аз иди Карнайҳо ва панҷ рӯз пеш аз Рӯзи Кафорат мувофиқат мекунад.

Нишонаи роҳии сеқадामी «марг, дафн ва эҳёи» Ё, ки баъд аз он панҷ рӯз то анҷоми иди ғатирӣ меояд, пас аз сӣ рӯз тақриб мегардад, вақте ки нишонаи роҳии сеқадामी «карнайҳо, сууд ва доварӣ» фаро мерасад, ки баъд аз он низ панҷ рӯз то Панतिकост меояд. Нишонаи роҳии ибтидоии сеқадामी ба осонӣ ҳамчун як нишонаи роҳӣ бо се қадам муайян карда мешавад, зеро он бевосита ба ҳамин гуна бо таъмиди Масеҳ шинохта мешавад, ки рамзи «марг, дафн ва эҳёи» Ёст. Таъмид алфои давраи муқаддаси 1,260-рӯза буд, ки дар «марг, дафн ва эҳёи» Ё ба авҷи худ расид, ки он омегаи 1,260 рӯз буд.

Нишони сесатҳагии роҳ дар охири мавсими Панतिकост бояд тавассути татбиқи набувватӣ шинохта шавад. Дар панҷоҳ рӯзи мавсими Панतिकост ҳамон сохтор дар оғоз ва анҷом ёфта

мешавад. Бар асоси принсипе ки Масеҳ ҳамеша анҷомро бо оғоз тасвир мекунад, мо метавонем иди карнайҳоро муайян кунем, ки аз паси он сууд меояд, аз паси он рӯзи Кафорат меояд, ва аз паси он панҷ рӯз, ҳамчун як «нишони сесатҳагии роҳ, ки аз паси он панҷ рӯз меояд».

Мо ҳамчунин ин се қадами пешниҳодшударо бо меъёрҳои Китоби Муқаддас оид ба хусусиятҳои ҳар яке аз ин се қадам меозмоям. Ин се қадам дар Каломи Худо такроран ифода ёфтаанд. Онҳо ҳамон се ғаришта мебошанд; онҳо саҳни ҳавлии муқаддас, ҷои муқаддас ва Қудси Ақдос мебошанд; онҳо ҳамон кори Рӯҳулқудс дар маҳкум намудани гуноҳ, адолат ва доварӣ мебошанд. Муайян кардани иди карнайҳо, сууд ва рӯзи кафорат ҳамчун ҳамин се қадам талаб мекунад, ки ҳар яке аз ин қадамҳо бо шаҳодати муқарраршудаи Китоби Муқаддас мувофиқат намояд.

Карнайҳо паёми огоҳкунандаанд ва он бо ғариштаи аввал вобаста аст, ки нидо мекунад: «Аз Худо битарсед». Суъуди Масеҳ рамзи ҷалоли Омадани Дуюми Ёст, зеро ибораи дуюми ғариштаи аввал ин аст: «Ёро ҷалол диҳед». Рӯзи Каффорат рамзи доварист, ва ибораи сеюми ғариштаи аввал ин аст: «соати доварию Ё фаро расидааст». Роҳҳои чандине ҳастанд, ки муайян созанд хусусиятҳои нубуввати се қадам дар нишонаи роҳ дар поёни мавсими Панतिकост намоёндаи се қадами Инҷили ҷовидона мебошанд, ки дар он бисёре «пок, сафед ва озмуда» мешаванд.

Пас, чунин буда, шумо метавонед бубинед, ки дар нишонаи аввали роҳ аз се қадам ҳадию нахустмеваи ҷав дода мешавад, ва дар нишонаи охири роҳ аз он се қадам ҳадию нахустмеваи гандум дода мешавад. Он гоҳ шумо метавонед бубинед, ки се қадами алфои мавсими Панतिकост нони ғатирро муайян мекунад, аммо нишонаи роҳи омегавии се қадам нони хамиртурушдорро муайян мекунад. Он гоҳ ҳатто метавонед бубинед, ки дар нишонаи роҳи сесоҳила дар ибтидо он ҷое буд, ки Масеҳ боло бардошта шуд, то ҳамаи одамонро ҷалб намояд, ва дар нишонаи роҳи сесоҳила дар анҷом парчами яксаду чилу чор ҳазор боло бардошта мешавад, то халқҳои ғайрияҳудию ҷалб намояд.

Ғариштаи якум ва сеюм дар сатҳи нубувватӣ як ғариштаанд, зеро якум оғоз аст—ва сеюм анҷом. Ғариштаи аввали алфа оғози довариро эълон мекунад ва ғариштаи охири омега анҷоми довариро эълон мекунад. Паёми ғариштаи якум бо иҷрои Исломи дар 11 августи соли 1840 қувват ёфт, ва ғариштаи сеюм бо иҷрои Исломи дар 9/11 қувват ёфт. Хоҳар Уайт ба мо хабар медиҳад, ки рисолати ҳам ғариштаи якум ва ҳам ғариштаи сеюм ин буд, ки заминро бо ҷалоли он мунаввар созанд. Шоҳидони дигар фаровонанд, ва онҳо барои муайян сохтани сохтори мавсими Панतिकост, чунон ки дар панҷоҳ рӯзи аз эҳёи Масеҳ то Панतिकост, бо бисту ду ояти аввали Ибодати Лавӣ бисту се ва бисту ду ояти охири Ибодати Лавӣ бисту се баён шудааст, пуштибонии кофӣ фароҳам меоранд. Байни ду аломати роҳ, ки яке аз онҳо аломати роҳест аз се қадам, ки аз пайи он панҷ рӯз меояд, як давраи сӣ-рӯза вучуд дорад, ки ғариштаи дуюмро муаррифӣ мекунад.

Нахустин аломати роҳ аз «се қадам, пас аз он панҷ» рӯз ғариштаи якум аст, сӣ рӯз ғариштаи дуюм аст, ва аломати роҳи дуюм аз «се қадам, пас аз он панҷ» рӯз ғариштаи

сеюм аст. Ин се қадам тамоми мавсими Панतिकостро то Панतिकост фаро мегиранд, ки он гоҳ оғози ҳафт рӯзи иди Хаймаҳоро нишон медиҳад, ки рехта шудани борони охирро дар чараёни бухрони қонуни якшанбе ифода мекунад, бухроне ки аз қонуни якшанбе дар Иёлотӣ Муттаҳида оғоз ёфта, то замоне идома меёбад, ки Микоил бархезад ва муҳлати имтиёзи инсонӣ баста шавад. Ин сохтор илоҳист, аммо он баъзе мулоҳизаҳои бисёр ҷиддиро ба миён меоварад.

Мулоҳизаҳои ҷиддӣ

Равшан аст, ки марҳалае, ки бо «карнайҳо, суъуд ва доварӣ» ифода ёфтааст, озмоиши литмусӣ ва озмоиши сеюм мебошад. Озмоиши сеюм ҳамеша озмоиши литмусӣ аст, ки дар он ҳислат ошкор мегардад, аммо ҳеҷ гоҳ инкишоф намеёбад.

«Ҳислат дар вақти бухрон ошкор мегардад. Вақте ки нидои ҷиддӣ дар нисфи шаб эълон кард: “Инак, домод меояд; барои пешвоз гирифтани ӯ берун оед”, бокирагони хуфта аз хоби худ бедор шуданд, ва маълум гардид, ки кӣ барои ин воқеа омодагӣ дида буд. Ҳар ду гурӯҳ ногаҳон гирифтор шуданд, аммо яке барои ҳолати изтирорӣ омода буд, ва дигаре бе омодагӣ ёфт шуд. Хислатро шароит ошкор месозад. Ҳолатҳои изтирорӣ ҷавҳари ҳақиқии хислатро ба зухур меоваранд. Ягон мусибати ногаҳонӣ ва ҷашмнадошта, мотам ё бухрон, ягон беморӣ ё азоби ғайримунтазира, чизе ки ҷонро рӯ ба рӯи марг меоварад, ботини ҳақиқии хислатро ошкор хоҳад кард. Ошкор хоҳад шуд, ки оё дар ваъдаҳои каломӣ Худо имони ҳақиқӣ ҳаст ё не. Ошкор хоҳад шуд, ки оё ҷон бо файз нигоҳ дошта мешавад, оё дар зарф бо ҷароғ равшан ҳаст ё не».

«Замонҳои озмоиш бар сари ҳама меоянд. Мо дар зери имтиҳон ва санчиши Худо худро чӣ гуна рафтор мекунем? Оё ҷароғҳои мо хомӯш мешаванд? ё мо ҳанӯз онҳоро фурӯзон нигоҳ медорем? Оё мо ба воситаи иртиботи худ бо ӯ, ки пур аз файз ва ростӣ аст, барои ҳар гуна вазъияти ғавқулода омода ҳастем? Панҷ бокираи доно натавонистанд ҳислати худро ба панҷ бокираи нодон диҳанд. Хислат бояд аз ҷониби ҳар яки мо ҳамчун шахсони алоҳида ташаккул дода шавад». Review and Herald, October 17, 1895.

Ҳангоме ки нишонаи роҳи иди карнайҳо фаро мерасад, ҳислати шумо то абад мӯҳр карда мешавад, шумо ҳамчун парчам барафрохта мегардед ва гуноҳони шумо то абад маҳв карда мешаванд. Се зина се ҷанбаи мӯҳргузорию ифода мекунанд. Фаро расидани паёми Нидои Нисфи Шаб онҳоро ошкор месозад, ки равшан доранд ва ҳамчун парчам барафрохта шудаанд, дар ҳоле ки гуноҳонашон дур карда мешаванд. Паём, кор ва мӯҳр ҳама як нишонаи роҳ мебошанд. Ин нишонаи роҳест, «ки ҷонро рӯ ба рӯи марг меоварад» бар асари «офати ғайриҷашмдошт». Карнаи Ислон он «офати ғайриҷашмдошт»-ро ифода мекунад. Дар он лаҳза, паёми «Инак, Домод меояд» панҷ рӯз пеш аз қонуни якшанбе эълон карда мешавад, ки дар он ҷо паём ба нидои баландии фариштаи сеюм табдил меёбад.

Се қадами аломати роҳ унсурҳои муайянкунандаи муҳргузорию ва боло бардошта шудани яксаду чилу чор ҳазорро, андак пеш аз қонуни якшанбе, ташкил медиҳанд. Равшан аст, ки санчиши муайянкунандаи «карнайҳо, сууд ва доварӣ» тавассути маҷлиси урдугоҳии Эксетер таҷассум ёфтааст. Панҷ рӯзи миёни рӯзи Кафорат ва Панतिकост, шасту шаш рӯзи

миёни анчоми маҷлиси урдугоҳии Эксетер дар 17 августи соли 1844 то 22 октябри соли 1844-ро, вақте ки дар баста шуд, ифода мекунад. Он шасту шаш рӯзи таърихи миллерӣ рӯзҳои охирро тасвир менамоянд ва аз ин ҷиҳат онҳо эълони паёми Нидои Нимашабро аз ҷониби яксаду чилу чор ҳазор ба тасвир мекашанд.

Панҷ рӯз то Панतिकост бо шасту шаш рӯзи миллериён, ки паёми Нидои Нимашабро эълон мекарданд, мувофиқат мекунад, ки он ҳамчунин ба воситаи вуруди зафармандонаи Масех ба Ерусалим намунавӣ гардонида шуда буд. Аввалини се қадам иди карнайҳо аст, ки ҳамон карнайи ҳафтум, ё войи сеюм, ё Ислон дар айёми охир мебошад, ва вуруди зафармандонаи Масехро ба Ерусалим раҳо кардани ҳаре пешгузашта буд.

Ба таври нубувватӣ ин нишон медиҳад, ки воз кардани ҳар оғози вуруди зафармандонаро муайян мекунад, ки ҳамон Нидои Нимашаб аст. Нубуввати Китоби Муқаддас бояд дар айёми охир ба салтанати шашуми нубуввати Китоби Муқаддас — ҳайвони заминӣ, Иёлоти Муттаҳида — татбиқ карда шавад. Ислон ба Иёлоти Муттаҳида зарба хоҳад зад, чунон ки дар 11-уми сентябр зад, ва ба ин васила оғози эълони Нидои Нимашабро бо як зарбаи муҳим бар Иёлоти Муттаҳида аз ҷониби Ислон нишон хоҳад дод, ва анчоми эълони Нидои Нимашабро бо зарбаи муҳими дигари бар Иёлоти Муттаҳида аз ҷониби Ислон, зеро Исо ҳамеша анчоми чизеро бо оғози он ба тасвир меорад.

Паёми Панतिकост паёми нидои баланди ғиғон аст, ва нидои баланди ғиғон фақат шиддатёбии паёми Нидои Нисфишабӣ мебошад. Дар таърихи Миллерӣ Нидои Нисфишабӣ ҳангоме ба поён расид, ки дар 22 октябри соли 1844 дар баста шуд, ва он ҳангоме ба поён мерасад, ки дар дар қонуни якшанбе дар айёми охир баста шавад. Дар Панतिकост Петрус паёми Юилро эълон кард, ва Панतिकост анчоми омеғавии Нидои Нисфишабӣ аст, бинобар ин Петрусӣ оғози алғавии Нидои Нисфишабӣ низ, аз рӯи зарурати нубувватӣ, бояд паёми Юилро пешниҳод намояд. Дар Нидои Нисфишабӣ Петрус дар Аъмол боби ду, дар болохона, дар соати сеюм аст, ва сипас дар ҳамон рӯз, дар соати нӯҳум, ӯ дар маъбад аст ва паёми Юилро эълон мекунад.

Петрус рамзи яксаду чилу чор ҳазор дар Панतिकост аст, ки он анчоми Нидои Нимаишаб мебошад, ва ӯ ҳамчунин рамзи яксаду чилу чор ҳазор дар оғози Нидои Нимаишаб аст. Мӯҳрғузурӣ ва барпо шудани яксаду чилу чор ҳазор бо қушода шудани ҳар оғоз меёбад, ҳангоме ки Ислон зарба мезанад. Вақте ки миллериён ҷамъомади бошишгоҳи Экзетерро тарк карданд, онҳо паёмро мисли мавҷи азим ба пеш бурданд, ва ба таври рамзӣ намунаи яксаду чилу чор ҳазор шуданд, ки он таҷрибаро тақрор мекунанд.

Ин татбиқ ҷиддитар мегардад, вақте ки шумо дарк мекунед, ки Петрус намояндаи онҳост, ки паёми Нидои Нисфишабро дар санҷиши лакмус ва санҷиши сеюми мавсими Панतिकост мавъиза мекунанд. Соати сеюм барои Петрус дар Панतिकост ўро дар болохона қарор медиҳад, ва болохона ҳамчунин он даҳ рӯзи пеш аз Панतिकост аст. Санҷиши дуҷуми мавсими Панतिकост — санҷиши сӣ-рӯзаи маъбад аст, ки пас аз санҷиши таҳкурсеӣ меояд. Санҷиши дуҷуми маъбад аз содиқон талаб мекунад, ки бо имон ба Қудси Ақдос дохил шаванд, ки дар он ҷо гуноҳҳои онҳо маҳв карда мешаванд ва дар он ҷо онҳо бо имон бо

Масех дар ҷойҳои осмонӣ нишонда мешаванд. Китоби Аъмол ба мо хабар медиҳад, ки Петрус мавъизаи худро аз китоби Юил дар соати сеюм дар болохона оғоз кард, сипас дар соати нӯҳум ӯ дар маъбад буд.

Аммо Петрус бо он ёздаҳ нафар бархоста, овози худро баланд кард ва ба онҳо гуфт: «Эй мардони Яхудо ва ҳамаи сокинони Уршалим, инро бар шумо маълум бод, ва ба суҳанони ман гӯш диҳед; зеро инҳо, чунон ки шумо гумон мекунед, маст нестанд, зеро ҳанӯз соати сеюми рӯз аст. Балки ин ҳамон аст, ки ба воситаи набӣ Юил гуфта шудааст». ... Ва Петрус ва Юҳанно якҷоя ба маъбад, дар соати дуо, ки соати нӯҳум буд, мебароманд. Аъмол 2:14–16; 3:1.

Масех дар соати сеюм бар салиб меҳкӯб карда шуд ва Ӯ дар соати нӯҳум вафот кард. Марги Ӯ, дафни Ӯ ва эҳёи Ӯ як аломати роҳ аст бо се қадам. Қадами сеюм, рӯзи навбари меваҳо, панҷоҳ рӯзро оғоз менамояд, ки дар Панतिकост ба анҷом мерасанд. Дар алфои мавсими Панतिकост, соати сеюм ва соати нӯҳум як тазоди равшанро ифода мекунанд, зеро Масех дар соати сеюм зинда буд ва дар соати нӯҳум мурда. Петрус дар соати сеюм дар болохона буд ва дар соати нӯҳум дар маъбад.

Мавсими Панतिकостии панҷоҳ рӯзи муқаддас дар замони Масех давраи муқаддаси нубувватӣ буд, ки бевосита бо нубуввати ду ҳазору сесад сол алоқаманд буд. Он махсусан бо ҳафтаи охири чорсаду навад сол барои халқи яҳудӣ дар Дониёл 9 вобаста буд. Он ҳафтаи муқаддас, ки дар он Масех аҳдро устувор гардонид, ба ду давраи баробари 1,260 рӯзи нубувватӣ тақсим шуда буд. Қалби он ҳафта салиб буд. Салиб соати сеюм ва нӯҳумро муайян мекунад, ва Петрус дар Панतिकост низ ҳаминро мекунад. Дар соли 34, поёни ҳамон ҳафтаи муқаддас, вақте ки Корнилиус аз Қайсарияи Маритима барои Петрус кас фиристод, он соати нӯҳум буд.

Дар Қайсария марде буд, ки Қурнилиус ном дошт, садбошии дастае, ки дастаи Италиявӣ номида мешуд; марде парҳезгор буд ва бо тамоми аҳли хонаи худ аз Худо метарсид, ва ба мардум садакаи бисёр меод ва ҳамеша ба Худо дуо мегуфт. Ӯ дар рӯё, ошкоро, тахминан дар соати нӯҳи рӯз, фариштаи Худоро дид, ки назди ӯ даромада, ба ӯ мегуфт: «Қурнилиус». Ва ҳангоме ки ба ӯ нигарист, тарсид ва гуфт: «Эй Худованд, ин чист?» Ва ӯ ба вай гуфт: «Дуоҳои ту ва садақаҳои ту барои ёдоварӣ ба ҳузури Худо боло рафтаанд. Ва алҳол касонро ба Ёфо бифирист ва Шимёнро, ки лақабаш Петрус аст, даъват нам». Аъмол 10:1–5.

Рӯзи дигар, Петрус тақрибан соати шашум ба болои бом баромад, то дуо гӯяд.

Рӯзи дигар, ҳангоме ки онҳо дар роҳ мерафтанд ва ба шаҳр наздик мешуданд, Петрус тақрибан соати шашум бар бом баромад, то дуо гӯяд. Ва ӯ бисёр гурусна шуд ва меҳост чизе бихӯрад; вале то ҳангоме ки таом тайёр мекарданд, ӯ ба ҳолати ваҷд афтод, ва осмонро кушода дид, ва зарфе муайяно дид, ки сӯи ӯ фуруд меомад, гӯё чодари бузурге буд, ки аз чор гӯша баста шуда, бар замин фуруварда мешуд; ки дар он ҳар гуна ҳайвоноти чорпоёни замин, ва ҳайвоноти ваҳшӣ, ва ҳазандагон, ва мурғони ҳаво буданд. Ва овозе ба ӯ расид: «Барҳез, эй Петрус; забҳ кун ва бихӯр». Аммо Петрус гуфт: «Ҳаргиз, эй Худованд; зеро ман ҳеҷ гоҳ чизе нопок ё наҷис нахӯрдам». Ва овоз бори

дуюм боз ба ӯ сухан гуфт: «Он чиро, ки Худо пок кардааст, ту нопок махон». Ин се бор рӯй дод; ва он зарф боз ба осмон боло бурда шуд. Аъмол 10:9–16.

Даъват барои он ки Петрус ба Қайсария биёяд, дар соати нӯҳум аст, вақте ки фариштае меояд, то бо Корнилиус сухан гӯяд. Корнилиус дигар фарзандони Худоро намояндагӣ мекунад, ки дар вақти қонуни якшанбе аз Бобил даъват карда мешаванд. Фариштае, ки дар вақти қонуни якшанбе меояд, ҳамон овози дуҷуми Ваҳйи ҳаждаҳ аст, ки онҳоро, ки ҳанӯз дар Бобил ҳастанд, ба гурехтан даъват мекунад. Петрус яксаду чилу чор ҳазор аст ва Корнилиус коргарони соати ёздаҳум аст, ки ба Петрус ҳамчун ҳайвоноти нопок намояндагӣ карда мешаванд. Муносибати Петрус ва Корнилиус ҳамон муносибати Ваҳйи ҳафт аст, ки дар он яксаду чилу чор ҳазор дар иртибот бо анбӯҳи бузург муайян карда мешаванд. Ба Петрус се бор амр карда шуд, ки бархезад, бикушад ва бихӯрад. Ҳамчун яксаду чилу чор ҳазор, даъват аз ҷониби Корнилиус ҳамон ҷост, ки ба байрақ амр карда мешавад, ки бархезад.

Корнилиус дар Қайсарияи Маритима аст, ки баъзан онро Қайсария назди баҳр низ меноманд. Ваҳй боби ҳабдаҳум ба мо хабар медиҳад, ки «обҳо» «қавмҳо, издиҳомҳо, миллатҳо ва забонҳо мебошанд». Обҳо онҳоянд, ки берун аз калисои Худо ҳастанд, ва дар Ваҳй, ҳамчунин дар рӯёи Петрус дар бораи ҳайвоноти нопок, адади чор тамоми ҷаҳонро ифода мекунад. Дар рӯёи Петрус чор гуна ҳайвон ҳаст, ва онҳо дар як ҷодаре фуруд меоянд, ки аз чор гӯшааш дошта шудааст. Муносибати Петрус ба Корнилиус низ ба воситаи Нух ва ҳайвоноте, ки ба кишти даромаданд, тасвир шудааст.

Петрус дар Йўппа буд, ки маънояш «равшан ва зебо» аст, зеро ҳамчун рамзи яксаду чилу чаҳор ҳазор, Петрус нишони равшану зебо барои халқҳо мебошад. Соати нӯҳум, халқҳо ба сӯи он нишоне бедор мешаванд, ки хоҳар Уайт онро ҳамчун Шанбе, қонуни Худо, паёми фариштаи сеюм ва миссионерони гирди ҷаҳон, ки паёми рӯзҳои охирро мебаранд, муайян мекунад. Корнилиус ба он нишона бедор карда шуд, вақте ки фаришта дар соати нӯҳум дар Қайсарияи назди баҳр омад. Пас паём дар якшанбеи қонуни Пантикостӣ ба ҷаҳон — баҳр — меравад.

Бардошта шудани парчам ҳамчунин ҷунин тасвир шудааст, ки хонаи Худованд бар кӯҳҳо боло бурда мешавад; ва Петрус дар болои боми шаҳри зебо ва равшани Ёффо, дар соати шашум, андаке пеш аз қонуни якшанбеи соати нӯҳум, дуо мекард. Ҳангоме ки он як саду чилу чор ҳазор мӯҳр зада мешаванд, шароити бухрон дар дохили ҷаҳон дигар фарзандони Худоро, ки ҳанӯз дар Бобил ҳастанд, водор хоҳад сохт, ки нурро бичӯянд. Онҳо роҳнамоӣ карда мешаванд, то Петрусро бар болои хона дар Ёффо биёбанд.

Петрус инчунин дар Қайсарияи Филиппӣ дар Маттои шонздаҳум буд. Қайсарияи Филиппӣ, ки дар домани кӯҳи Ҳермун ҷой дошт, ҳамон номро дошт, ки Қайсарияи назди баҳр дошт, аммо миёни онҳо тафовути равшан вучуд дошт, зеро як шаҳр бар хушкӣ буд ва дигаре бар баҳр. Маслубшавии Масеҳ дар соати сеюм ва марги Ӯ дар соати нӯҳум тафовути равшани ҳаёт ва маргро муайян месозад. Петрус дар рӯзи Пантикост дар соати сеюм ва нӯҳум тафовути равшанеро аз болохона то маъбад муайян мекунад. Қайсария бар хушкӣ ё

Қайсария бар баҳр муқоисаи зарурии нубуввати соати сеюм ва нӯҳумро ифода мекунад, аммо ҳеҷ ишораи мустақиме ба соати сеюм вуҷуд надорад, вақте ки Петрус дар Қайсарияи Филиппӣ буд. Бар шаҳодати ду ё се нафар чизе барқарор мегардад, ва бо соати сеюм ва нӯҳуми салиб, инчунин дар рӯзи Панतिकост, ҳар ду намуна тавассути як шахс муаррифӣ мешаванд, хоҳ Масеҳ зинда бошад ё дар қабр, ё Петрус дар болохона бошад ё дар маъбад.

Шаҳодати сеюми соати сеюм ва нӯҳум дар ду Қайсария Петрусро ҳамчун шахсияти асосӣ дар ҳар ду маврид муайян мекунад, чунон ки Масеҳ дар оғози мавсими Панतिकост ва Петрус дар анҷоми ҳамон мавсим буд. Шахсияти алфавии соати сеюм ҳамон шахсияти омегавии соати нӯҳум аст, ки як шаҳодат медиҳад, ки Қайсарияи Филиппӣ алфаи ду Қайсария мебошад. Шаҳодати дуюм он аст, ки номи ҳар ду шахр як аст, бинобар ин номи шахсияти асосӣ ва номи шахр як мебошанд. Шаҳодати сеюм муқобилгузори хушкӣ ва баҳр аст. Вақте ки Петрус дар Қайсарияи Филиппӣ буд, он соати сеюм буд. Дар ҳамин ҷо паём боз ҳам ҷиддитар мегардад.

Ба ҳам мувофиқ гардонидани ду шахр бо як ном дуруст аст, ки мо ҳамин корро карда истодаем, аммо мо ҳамчунин соати сеюм ва нӯҳумро бар асоси шаҳодати Масеҳ бар салиб ва Петрус дар Панतिकост ба татбиқ дохил мекунем. Бо ба ҳам овардани ин се хат — соати сеюм ва нӯҳуми Масеҳ, соати сеюм ва нӯҳуми Петрус дар Панतिकост — мо соати сеюмро дар Қайсарияи Филиппӣ муқаррар менамоем. Ҳамин мантиқи айнан ҳамон пешгӯёна бояд нисбат ба Қурнилиус дар соати нӯҳум, Петрус дар соати шашум, ва сипас Петрус дар Қайсарияи Филиппӣ дар соати сеюм татбиқ карда шавад.

Петрус дар ҳар се аломат аст; Қурнилиус бошад, бо Петрус дар соати шашум ва нӯҳум ҳузур дорад, аммо дар соати сеюм дар Қайсарияи Филиппӣ нест. Ин хат ба ҳам пайваста аст, зеро ҳар қадам мутаносибан ё соати сеюм, шашум ва нӯҳум мебошад: аз Қайсарияи Филиппӣ ба Юффо ва ба Қайсарияи Маритима. Ҳар ду Қайсария решаҳои фарҳангии худро ба Юнон ва Рум бастагӣ доштанд, аммо вижагии Қайсарияи Филиппӣ таҷассумгари бутпарастии дур, розомез буд, ва Қайсария дар канори баҳр маркази тичоратӣ ва маъмурӣ буд, ки фарҳанги юнониро бо ҳукмронии румӣ дарҳам меомехт. Қайсарияи Филиппӣ рамзи ҳунари калисой буд, ва Қайсарияи Маритима рамзи ҳунари давлатдорӣ.

Дар хатти аз Қайсария то Қайсария, Ёффо қадами миёнаи се қадам аст. Ин се қадам бо соатҳои сеюм, шашум ва нӯҳум намоёндагӣ мешаванд. Қайсарияи канори баҳр дар соати нӯҳум қонуни якшанбе аст, вақте ки Инчил ба назди халқҳо меравад. Се соат пештар, дар соати шашум, Петрус дар Ёффо, шаҳри дурахшон ва тобон, мебошад. Се соат пеш аз он, Петрус дар иди Карнайҳо дар соати сеюм аст. Аз Қайсария то Қайсария давраи Нидои Нимашаб аст. Петрус намоёндаи онҳост, ки Нидои Нимашабро аз ибтидо то анҷом эълон мекунанд, зеро Исо ҳамеша ибтидоро бо анҷом мутобиқ месозад. Нидои Нимашаб аз он ҷо оғоз мешавад, ки ҳар дар нишонгузори иди карнайҳо кушода мешавад, дар он ҷо Петрус паёми Юилро эълон мекунад.

Петрус дар роҳи сеқадамаи аломати роҳи иди карнайҳо қарор дорад: сууд, ва пас аз он доварӣ. Дар он аломати роҳ, дар Матто боби шонздаҳ, масъала дар бораи он матраҳ

мешавад, ки Масеҳ кист. Номи Петрус дигар карда мешавад ва Масеҳ изҳор медорад, ки Калисои Худро бар ин Санг хоҳад бино кард. Санге, ки маъбад бар он бино мешавад, таҳкурсист; ва Петрус дар Қайсарияи Филиппӣ паёми фариштаи аввал аст, ки паёми таҳкурсист. Вақте ки Петрус ба қадами баъдӣ, дар Ёфо, мерасад, ӯ сууд мекунад, чунон ки Масеҳ дар анҷоми чихил рӯзи таълими рӯ ба рӯ сууд кард. Сууд ҳамчунин мувозие бо салиб аст, яъне нишони аслии таърихи наҷот; ва салиб ба ду қисм чудо мешавад: бо он ду дузд, дарида шудани парда ба сӯи Қудси Ақдос, ва торикӣ ва соатҳо.

Акнун аз соати шашум то соати нӯҳум бар тамоми замин торикӣ фаро гирифт. Ва наздики соати нӯҳум Исо бо овози баланд нидо карда, гуфт: «Элӣ, Элӣ, лама сабактанӣ?» яъне: «Худои Ман, Худои Ман, чаро Маро тарк кардаӣ?» Матто 27:45, 46.

Дар Юффо, дар соати шашум, Петрус дар нуктаи тақсимои нубувватӣ қарор дорад: миёни гумшудагон ва наҷотёфтагон, миёни нур ва зулмот, ва миёни оғози Нидои Нимашаб ва анҷоми он. Он танаффус гузариши ҳаракати Лоадикиявии яксаду чилу чаҳор ҳазорро ба сӯи ҳаракати Филоделфиявии яксаду чилу чаҳор ҳазор таъкид мекунад. Он радкунии комили калисои Адвентистони рӯзи ҳафтуми Лоадикиявиро нишон медиҳад. Он дари бастаи доварӣ, ки бо рӯзи Каффорат ифода шудааст, панҷ рӯз пеш аз қонуни якшанбеи Панतिकостӣ фаро мерасад. Пеш аз он доварӣ сууд меояд, ва пеш аз он — паёми карнай. Ин се қадам он нишонаи роҳро ифода мекунад, ки дар он мӯҳри Худо гузошта мешавад, ва паёми Нидои Нимашаб аз ҷониби калисои ғолиб ба онҳое, ки бо Қорниlius ифода шудаанд, эълон карда мешавад.

Петрус паёмо дар Панतिकост эълон мекунад, ва Панतिकост анҷоми паёми Нидои Нимашабро нишон медиҳад. Бинобар ин, аз рӯи зарурати нубувватӣ, Петрус инчунин паёмо дар оғози давраи Нидои Нимашаб эълон мекунад. Оғоз ҳамеша анҷомро тасвир менамояд. Паёми Нидои Нимашаби Петрус қувват меёбад, вақте ки хари Ислом раҳо мешавад ва ба Иёлотии Муттаҳида ҳамла мекунад, чунон ки он боз дар қонуни якшанбе мекунад. Эълон кардани паём аз ҷониби Петрус дар соати сеюм ва нӯҳуми Панतिकост оғози ва анҷоми Нидои Нимашабро муайян менамояд.

Дар он ҳатте ки мо мавриди баррасӣ қарор медиҳем, чихил рӯзе, ки бо суъуди Масеҳ ба поён мерасад, ҳамчунин даҳ рӯзро дар болохона оғоз мекунад. Панҷ рӯз пас аз оғози он даҳ рӯз, рӯзи кафорат муайян месозад, ки гуноҳони Исроил маҳв гардидаанд ва калисо худро омода сохтааст. Дар соати сеюм буд, ки Петрус дар Панतिकост дар болохона қарор дошт. Дар соати нӯҳуми қонуни якшанбе, паём аз нисфи шаб ба сӯи фарёди баланд тағйир меёбад.

Эълони паёми Нидои Нимашаб аз ҷониби Петрус ҳангоме рӯй медиҳад, ки ӯ дар соати сеюм аст. Он паём бо иди карнайҳо аломатгузорӣ шудааст, ҳангоме ки ҳар раҳо карда мешавад, ва низ бо Қайсарияи Филиппӣ; ва Қайсарияи Филиппӣ ҳамчунин Паниюм аст. Паниюм дар оятҳои сездаҳ то понздаҳи Дониёл ёздаҳ муаррифӣ шудааст. Петрус на танҳо зарбаи исломиро бар зидди Иёлотии Муттаҳида муайян мекунад, вақте ки ҳар дар оғози эълони Нидои Нимашаб раҳо карда мешавад, балки Петрус ҳамзамон дар ҷанги Паниюм қарор дорад, ки ба қонуни якшанбе меоварад. Ҷанги Паниюм рӯйдоди мувозӣ бо зарбаи исломӣ

бар зидди Иёлотии Муттаҳида аст.

Мо ин маводро дар мақолаи навбатӣ идома хоҳем дод.